

Wymagania edukacyjne z przedmiotu **edukacja dla bezpieczeństwa** klasa VIII

Wymagania na poszczególne oceny				
dopuszczający uczeń:	dostateczny uczeń	dobry uczeń:	bardzo dobry uczeń:	celujący uczeń
Rozdział I Bezpieczeństwo państwa				
-definiuje bezpieczeństwo jako -wymienia podmioty odpowiadające za bezpieczeństwo kraju	-podaje rodzaje bezpieczeństwa	- wyjaśnia rodzaje i dziedziny bezpieczeństwa państwa	- tłumaczy pojęcia ochrony i obrony narodowej	
- opisuje geopolityczne położenie Polski - omawia wybrane aspekty tego położenia dla bezpieczeństwa narodowego	- wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa we współczesnym świecie	-opisuje rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski -potrafi podać przykłady misji pokojowych w których brali udział Polacy	-wymienia przykłady polskiej aktywności na rzecz zachowania bezpieczeństwa (w ONZ, OBWE, NATO) -wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa Polski	-omawia historyczną ewolucję modelu bezpieczeństwa Polski -potrafi omówić najważniejsze cele głównych organizacji międzynarodowych
Rozdział II Postępowanie w sytuacjach zagrożeń				
- wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń - wymienia numery alarmowe w Polsce i przypisuje je odpowiednim służbom	- omawia sposoby przeciwdziałania zagrożeniom	- wymienia podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń i tworzące system ratownictwa w Polsce - dokonuje podziału zagrożeń ze względu na źródło ich pochodzenia	- poszczególnym podmiotom ratowniczym przypisuje odpowiednie zadania	- ocenia i porównuje zagrożenia
- rozróżnia sygnały alarmowe - omawia sposób ogłaszania i odwołania alarmów	- wymienia rodzaje komunikatów ostrzegawczych - wymienia środki alarmowe podstawowe i zastępcze	- wymienia sposoby przeciwdziałania panice - podaje negatywne skutki nieuzasadnionych alarmów	- opisuje sposób zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu lub wydaniu komunikatu ostrzegawczego	- charakteryzuje działanie i zadania systemu wykrywania skażeń i alarmowania - ocenia skutki nieuzasadnionych alarmów
- wyjaśnia termin „ewakuacja” i omawia jej znaczenie	- opisuje sposób zachowania się podczas ewakuacji z budynku - zna szkolną instrukcję ewakuacji i przedstawia drogi ewakuacji	- uzasadnia znaczenie przeciwdziałania panice i podporządkowania się poleceniom służb ratowniczych	- opisuje sposób zaopatrywania w wodę i żywność podczas ewakuacji	
- rozpoznaje znaki ewakuacyjne i informacyjne		- omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych	- rozróżnia rodzaje i stopnie ewakuacji	
- rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej	- wymienia główne przyczyny pożarów -opisuje zasady postępowania po dostrzeżeniu pożaru	- opisuje sposób obsługi gaśnic i hydrantu wewnętrznego - omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i jego rozmieszczenie np. w szkole	- wyjaśnia, jak gasić zarzewie ognia i odzież płonąca na człowieku - wie jak się zachować podczas zapalenia oleju na patelni	- uzasadnia zakaz używania wody przy pewnych typach pożarów

<ul style="list-style-type: none"> - wymienia główne przyczyny powodzi i potrafi je opisać - podaje sposoby zapobiegania powodziom 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia zad. państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej - podaje jak należy się zachowywać w czasie powodzi - wymienia elementy ochrony przeciwpowodziowej 	<ul style="list-style-type: none"> - planuje zapasy, które powinien zgromadzić aby przetrwać sytuację kryzysową -uzasadnia bezwzględny nakaz stosowania się do poleceń służb w czasie powodzi -wie co należy zrobić w czasie ewakuacji 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje zasady postępowania po opadnięciu wód powodziowych - omawia pojęcie: stan ostrzegawczy, stan alarmowy, dekontaminacja, alarm powodziowy, 	-wyjaśnia konieczność dekontaminacji
<ul style="list-style-type: none"> - wymienia pogodowe zagrożenia dla bezpieczeństwa człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia sposoby ochrony przed niszczącymi skutkami upałów, wichury i gwałtownych burz 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje sposoby przeciwdziałania zagrożeniom podczas intensywnych opadów śniegu oraz ekstremalnie niskich temper. odróżnia temperat. rzeczywistą od odczuwalnej 	<ul style="list-style-type: none"> -charakteryzuje zagrożenia i postępowanie podczas: intensywnych opadów śniegu, niskich temperatur, upałów, wichur, gwałtownych burz 	-omawia czynniki wpływające na temperaturę odczuwalną
<ul style="list-style-type: none"> - wymienia główne przyczyny wypadków komunikacyjnych - podaje zagrożenia towarzyszące wypadkom 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje zasady zachowania się po uwolnieniu substancji toksycznych - opisuje zagrożenia towarzyszące wypadkom 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia sposoby zapewnienia bezpiecz. poszkodowanym, ratownikowi, osobom postronnym na miejscu zdarzenia - wymienia czynności, które należy wykonać, aby ocenić sytuację na miejscu zdarzenia, i stosuje tę wiedzę w praktyce 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia podst. zasady postępowania ratownika w miejscu wypadku komunikacyj - ocenia poziom zagrożenia - wyjaśnia znaczenie terminów, kolizja, katastrofa, wypadek 	- analizuje poziom zagrożeń
<ul style="list-style-type: none"> - definiuje pojęcie terroryzm - rozumie konieczność powiadamiania służb porządkowych o podejrzenie zachowujących się osobach i podejrzanych przedmiotach 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje zasady zachowania się na wypadek: strzelaniny, sytuacji zakładniczej - zna główne przyczyny terroryzmu 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje zasady zachowania się na wypadek: ataku bombowego, ataku gazowego, otrzymania podejrzanego przesyłki - wymienia najczęstsze akty terroru 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia genezę i formy współczesnych aktów terroru 	-wyjaśnia konieczność określonych zachowań przy zagrożeniach terrorystycznych
		3. Podstawy pierwszej pomocy		
<ul style="list-style-type: none"> - zna ogólne zasady postępowania po ogłoszeniu ewakuacji - rozpoznaje znaki ewakuacyjne, info. 	<ul style="list-style-type: none"> - prawidłowo wykonuje nakazane czynności, podporządkowuje się zasadom 	<ul style="list-style-type: none"> - wykazuje troskę o bezpieczeństwo własne i innych osób - zachowuje spokój i opanowanie 	<ul style="list-style-type: none"> - zna treść szkolnej instrukcji ewakuacji 	
<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia termin „pierwsza pomoc” - określa prawny i moralny obowiązek niesienia pomocy poszkodowanym 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcie „stan nagłego zagrożenia zdrowotnego” - wyjaśnia znaczenie czasu podczas udzielania pierwszej pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia - określa stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia rolę układów: krążenia, nerwowego, oddechowego w utrzymaniu funkcji życiowych 	
<ul style="list-style-type: none"> - demonstruje bezpieczny sposób zdejmowania rękawiczek jednorazowych - zna numery alarmowe - zna elementy prawidłowego wezwania pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie konstruuje komunikat wzywający pomoc fachową - wskazuje sposób zabezpieczenia się ratownika w kontakcie z poszkodowanym 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykład aplikacji na telefon pomocnej w udzielaniu pierwszej pomocy - opisuje wybrane sposoby transportu osób przytomnych i nieprzytomnych 	<ul style="list-style-type: none"> -planuje czynności na miejscu zdarzenia w trosce o bezpieczeństwo: świadka, ratownika, poszkodowanych, miejsca zdarzenia i pozostałych osób 	-wskazuje szanse i zagrożenia przy pomocy w miejscu zdarzenia
<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcie „nagle zatrzymanie krążenia” - określa stan świadomości poszkodowanego - umiejętnie stosuje folię NRC 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia bezpieczeństwo miejsca wypadku - udrażnia drogi oddechowe - zna elementy łańcucha przeżycia - sprawdza, czy poszkodowany odd. - podaje objawy utraty przytomności 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia stan poszkodowanego wg schematu ABC układu poszkodowanego nieprzytomnego, ale oddychającego, w pozycji bezpiecznej - wymienia główne przyczyny omdlenia - opisuje ogniwa łańcucha przeżycia 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej - potrafi przeprowadzić wywiad - zapewnia poszkodowanemu ochronę ciepłą - udziela I pomocy w przypadku omdlenia - charakt. objawy zwiastujące omdlenie 	- wyjaśnia, kiedy można zastosować odwrócony schemat CAB
<ul style="list-style-type: none"> - wymienia warunki i czynniki zapewniające realizację RKO - stosuje środki ochrony podczas RKO - zna algorytm RKO 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia algorytm ratowniczy RKO u dorosłych i dzieci - wymienia objawy NZK - zna przyczyny NZK 	<ul style="list-style-type: none"> - definiuje pojęcie „resuscytacja krążeniowo-oddechowa” - przedstawia zalety zastosowania AED w akcji ratowniczej 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje znaczenie RKO - opisuje działanie i obsługę defibrylatora - potrafi wykorzystać AED w praktyce - wykonuje pełen cykl RKO na fantomie 	-wyjaśnia zakaz ćwiczenia RKO na zdrowym człowieku

- omawia przeznaczenie i podstawowe typy apteczek pierwszej pomocy	- wylicza przedmioty wchodzące w skład apteczki pierwszej pomocy: samochodowej turystycznej domowej	- proponuje środki opatrunkowe, zależnie od rodzaju zranienia - wyjaśnia konieczność okresowych przeglądów zawartości apteczki	- opisuje zasady doboru i przechowywania składników apteczki I pomocy - wyjaśnia brak w apteczce I pomocy leków, wody utlenionej	- wyjaśnia różnorodne zastosowania chusty trójkątnej; - wyjaśnia nazwę „koc życia”
- stosuje rękawiczki ochronne podczas opatrywania ran - prawidłowo zdejmuje rękawiczki ochr. - wymienia rodzaje krwotoków	- wyjaśnia pojęcia: rana, krwotok, opatrunek uciskowy, osłaniający - zna zasady tamowania krwotoku z nosa	- charakteryzuje krwotoki - wykonuje opatrunki uciskowe i osłaniające w obrębie kończyny - opisuje I pomoc przy krwotokach	- wykonuje opatrunek zależnie od miejsca zranienia (inne niż kończyna) - demonstruje tamowanie krwotoku z nosa - wykonuje opatrunek rany z ciałem obcym	- wie kiedy może zastosować opaskę uciskową, rozumie związane z nią niebezpieczeństwa
- zakłada temblak - zna objawy urazów kończyn	- omawia zasady postępowania w przypadku podejrzenia urazów kręgosłupa	- wyjaśnia pojęcia: złamanie, zwichnięcie, skręcenie - zna objawy urazów kręgosłupa	- zna i stosuje zasady doraźnego unieruchomienia kości i stawów	
in w domu, w pracy, podczas rekreacji i w sporcie	- podaje objawy złamania zwichnięć i skręceń - wymieniaj rodzaje złamań	- opisuje najczęstsze okoliczności urazów kręgosłupa	- udziela pomocy poszkodowanemu w przypadku złamań, zwichnięć i skręceń	
- demonstruje sposób schładzania oparzonej kończyny - podaje postępowanie przy oparzeniach	- omawia postępowanie przy oparzeniach termicznych - planuje postępowanie przy zapalenia oleju w kuchni - zna postępowanie przy odmrożeniach	- wyjaśnia pojęcia: oparzenie, udar słoneczny, ciepłny, odmrożenie, wychłodzenie - omawia postępowanie przy: oparzeniach termicznych, środkami chemicznymi, wychłodzeniu organizmu i odmrożeniach	- ocenia skuteczne sposoby zapobiegania oparzeniom - omawia przyczyny wychłodzeniu - zna stopnie oparzeń i odmrożeń	- scharakteryzuje stopnie oparzeń i odmrożeń
- podaje sposoby zapewnienia bezpiecz. ratownika - wie jakie są przyczyny :zadławienia, ciała obcego w oku, zatrucia, tonięcia, porażenia prądem, ukąszenia, użądlenia	- podaje przyczyny: • zawału serca • udaru mózgu • napadu padaczkowego	- omawia objawy w przypadkach: zadławienia zawału serca, udaru mózgu, napadu padaczkowego, ciała obcego w oku, zatrucia tonięcia, porażenia prądem, ukąszenia, użądlenia	- omawia i stosuje w praktyce udzielanie I pomocy przy: zadławieniu, zawale serca udarze mózgu, napadzie padaczki, , zatruciu, tonięciu, porażeniu prądem, ukąszeniu, użądleniu - wykonuje na manekinie rękoczynny ratunkowe w przypadku zadławienia	- przedstawia własne koncepcje na temat zapobiegania zatruciom - wyjaśnia nakaz ćwiczenia czynności ratowniczych: RKO i rękoczynny ratunkowego wyłącznie na manekinie
- podaje sposoby określania kierunków	- wymienia przyrządy do określania kierunków - definiuje cyberbezpieczeństwo - przyjmuje postawy strzeleckie - nazywa podstawowe części składowe broni strzeleckiej	- orientuje się w terenie za pomocą charakterystycznych przedmiotów terenowych - wyjaśnia istotę cyberbezpieczeństwa - zna zasady bezpiecznego i efektywnego posługiwania się bronią strzelecką;	- potrafi wskazywać kierunki stron świata za pomocą np. kompasu, busoli - potrafi prawidłowo zgrzywać przyrządy celownicze, regulować oddech w czasie składania się do strzału oraz ściągać język spustowy	- potrafi używać różnych rodzajów map do orientacji w terenie - ocenia roli i miejsca cyberbezpieczeństwa militarnego w systemie cyberbezpieczeństwa państwa.

Uwagi dotyczące oceniania na każdym poziomie wymagań:

- aby uzyskać kolejną, wyższą ocenę, uczeń musi opanować zasób wiedzy i umiejętności z poprzedniego poziomu

- uczeń jest zobowiązany doskonalić umiejętność pierwszej pomocy przedmedycznej

Kryteria oceniania zostały opracowane na podstawie Programu nauczania edukacji dla bezpieczeństwa Nowa Era autorstwa Jarosława Słomy

08.09.2023r. Jadwiga Mazurek